

"הפנינג" על ראש הגשר

מאת אמנון ברזילי

בשעה 1 בצהריים אתמול חצה אחרון חיילי צה"ל את תעלת סואץ, כשמגמת פניו מורחה. מאחוריו גותר כח או"ם — שכעבור 5 שעות העביר את השליטה על דרכי הגישה אל הגשר שעל התעלה ליד ירדן המצרית. כך גסתיים שלטון צה"ל בגדה המערבית של התעלה, שנמשך מאז חצה כח המשימה של הצנחנים את התעלה בעיצומה של המלחמה.

עד למסירת הגשר לידי או"ם, נערכה, "הפנינג" עליוה שנמשכה למן שעות הבוקר. שוביני סכס הפיגיו היו חיילי כח המשימה, מה, שחצו ראשונים את התעלה במהלך המלחמה. החלט כי אלה שחצו ראשונים הם גם ש"סגרו" את השער החברית "לקחו" את המחווה בריגות. ניכר היה בחיילים, רובם צנחנים וטנקיסטים, כי השקיעו מרץ רב בהכנת חגיגות היום האחרון בארץ גושן. כל זחלים עברו סוף סוף קוסמוס יסודי. כלי הרכב קרשו בכרונות, צוידו בדגלונים החיל וברימוגי עשן. בעלי ה"זימה הגדולה לעשות וגם קישטו את זחל"מיהם באביזרים חיוניים כמו מטריות (שלל) ציוד ביתי אחר (שלל).

שלא ככרוז שנכתבו בימי המלחמה — הרי אלו שהתנוססו אתמול על נושאי הניסיות וה"טנקים צוידו ביד אמונה. חלקן נועדו לבד, אחרות, בעלות מש"מעות אקטואליות, נועדו להוכיח לאלה המשתחררים את הצרות לדוגמה:

- "פקדי מס הכנסה אנחנו באים".
 - "למלחמת מצרים למלחמת מות היהודים".
 - "סכנה, אנחנו נגיעים ב"הלם השחרור".
 - "ממחול למחול כוחנו יג"דל".
- אך בעת שהוחלמיים נסעו זה אחר זה וחצו את הגשר מורחה, השמחה היתה גדולה. היא לוותה בשיירה ובקול רעשים שהופיעו לעליצות הכללית ששררה על גשר האספלט שבנה צה"ל.

השמחה הגיעה לעיצומה כי 12 הצגרים, כאשר החל הטכס בשעה 11 פניו הכוחות. עד אותה שעה חגגו המפקדים ש"השקיעו מחייבים מהצד. די חופ"שית לפיקודיהם לעשות כמעט ככל העולה על רוחם. לריות אק"דחים ותת מקלעים פילחו מדי פעם את החלל. צופרי האועקה של הטנקים הוחל"מים ניסרו את האויר, מסך עשן סמך כי צבעים שגורים, גוסיפו. נופך ל"עלצות הכללית. למראה של ענני העשן הצבעוני הפטיר אהר המפקדים: "זה יפה מאד. אבל

אפוא היו הרימונים בומן האיר מונים?"

בין הצנחנים שהגיעו אל ראש הגשר והמתינו לטכס שנערך ב"צידו המערבי, היו רבים שאלמו סמוך מאד לגשר. גיורא, ש"שניים מחבריו לזחלים הגהרו בקירבת מקום מפגיעתו של טיל, קפץ מהזחלים — שעימו צלה את התעלה ובו עמד לחזור ל"בסיס"האם, — ושיחור את רגעי המלחמה: "אנחנו עוובים היום את המקום ברגשות מעורבים — אמר — צריך לקוות שיצא שלום, כי אחרת זה יהיה עצוב מאד".

אלי, הקצין הראשון שצלה את התעלה (שבחלקו נפל, מאוחר יותר, התפקיד להוריד את דגל ישראל מעל התורן) מדה כי התאהב קצת במקום: "אנחנו היינו ביחסים טובים עם המצרים בתקופה האחרונה ויש לנו תרומם שהם רוצים שלום".

בעוד שיירות הרכב ממשכות לחצות את גשר האספלט ש"הקים צה"ל — הגשר האחרון שנותר עד לאותה שעה בידיו — התארגנה קבוצת חיילים בעלת רוח ספורט. המשימה — צלחת התעלה והפעם בשחייה ממוחז למערב. ההתארגנות היא למורת רוחו של איש אחד שאף הוא היה בקהל החיילים. "מר ישר אל", רסאל הלפרין, חכנו הור פעם, סולוי בשחייה. החיילים שיבש את תכניתו. בלית ברירה היתרף אף הוא אל שאר החיילים שחצו את התעלה בשחייה. כלוים בעידודו הקולני של קהל החיילים שצפה במתרחש לאורך הגשר.

דקות אחדות לפני השעה 12 הגיעה בדהירה פלוגת טנקים (פ"טונים). האחרונה שנשארה ב"אבטחה מאוחר. פלוגת הטנקים היתה הראשונה שחצתה יחד עם כח המשימה את התעלה. הטנקים הצטרפו אל שתי שדרות גיפתי התורניים והוחלמיים ש"ניצבו מול תל קטן, שעליו התי שדרות צופרות דמיוות את ה"ניצבו הטנקים, הרכב החיילים דום, בעוד צופר האועקה בוקע מזחל הפיקוד. למרגלות התורן ניצב סגן אלי שוהרד את הדגל.

את סיורו של הטכס חתם סגן מפקד האוגדה תת"אלוף, ש"קרא את פקודת היום: "תאוגדה היתה הראשונה אשר הגיעה ל"עבר מצרים. תאוגדה היא אשר צלחה את התעלה. תאוגדה היא שסללה את הדרך לנצחון הצב"אי הגדול על מצרים. אוגדה זו שילמה בדם ממיטב לוחמיה ב"קרבנות קשים ואכזריים. היום אנו מורידים את הדגל מעל גדות התעלה מתוך כמיהה ותק"וה לשלום".

בתום קריאתה של פקודת ה"יום, פתחו כמה חיילים איגו עץ הפריחו עשרות יוניים שאספו בימים האחרונים. לקינוח גורו עוד זיקוקים ומפקד חטיבת ה"צנחנים מסר למפקד כח החרום של או"ם במקום מפתח עץ גדול שנועד להמסר לכוח המצרי ש"יחליף את צה"ל המפתח — ג"עד לסגור את תגדה המערבית ולפתוח דרך לשלום.